

end ikke i andre Henseender dele Flertallets Opfattelse, dog ville kunne slutte sig til et Forslag som dette, hvorfor jeg ogsaa haaber, at det, naar det kommer til at foreligge til Afstemning, vil faae et meget stort Tal for sig. Naar det nu er givet, at der i de sidste 25. Mar. lidt efter lidt har samlet sig et konstitutionelt Flertal i den ene af de lovgivende Forsamlinger, og naar dette Flertal sluttelig har samlet sig om visse Fremskridtslove, kan jeg ikke skjule for mig selv, at det, naar der skal være Tale om en konstitutionel Medvirkning fra Ministeriets Side, ser noget underligt ud, at en tiltrædende Minister under disse givne Forhold forelægger et Lovforslag paa et helt andet Grundlag end det, der vitterligt er godkendt fra saa mange Sider og gennem saa mange Drøftelser i den lovgivende Forsamling. Man vil nu maaske kunne sige: Ja, det er godt nok, at Flertallet i det ene Thing har godkendt denne Opfattelse af Lovgivningen, men derfor er det ikke sagt, at det andet Thing vil godkende den. For at Lovgivningen ikke skal gaa istaa, maa det imidlertid være en Forudsætning, at der er en redelig Villie til, at man med Hensyn til Punkter, hvorpaa der ikke ligefrem kan reises aabenbar Indsigelse imod Grundlæggningerne, kan opnaa en Tilslutning, ogsaa fra den Side; men en saadan Tilslutning kan desværre ikke ventes, saalænge vedkommende Minister ikke stiller sig paa et ligeligt Stade ligeoverfor begge Afdelinger af Rigsdagen. Naar denne Sag gaar videre, vil det altsaa blive et Spørgsmaal, om den nuværende Minister virkelig vil paa det Grundlag, som nu er givet, ved sin Støtte søge at bringe Sagen saa vidt frem, at der er Udsgit til, at den kan faae en endelig Afgjørelse. Svaret derom vil jeg for mit Vedkommende ikke opgive. Der er i de foregaaende Dage faldet Yttringer fra den værede Minister, som tilbøds, gaa ud paa at godkende Flertallets Opfattelse angaaende de to Hovedpunkter, der nu aldeles bestemt fremhæves som de vigtigste, og om hvilke et Medlem har sagt, at de gjorde det Forslag, der nu foreligger, til en hel Reform, medens det i de foregaaende Dage behandlede kun var en halv Reform. Skulde det kunne tænkes muligt, at en Rebebonhed til at faae Forslaget igjennem ogsaa kunde finde sin Støtte hos den høitæredede Minister, vilde der paa dette Punkt være gjort et alvorligt Fremskridt i konstitutionel Henseende. Det er nemlig saa ofte blevet fremhævet fra denne Side, at Spørgsmaalet ikke dreier sig om Personerne, men om Sagen, og naar en af de

allervigtigste Sager, der foreligge til Drøftelse her, kunde opnaa Ministerens Støtte, vilde der derved være givet et Middel til en Overgang, som vilde være frugtbar paa andre Punkter af vort konstitutionelle Liv. Det kan jo nemlig ikke negtes, at dette Lovforslag hører til dem, der aldeles bestemt og afgjørende indtager en saadan Stilling i vor hele Udvikling. — Jeg kan ikke undlade endnu at omtale et Punkt, som man, naar man iøvrigt ikke gaar ind paa personlige Nærgaaenheder, dog maa kunne fremdrage i en konstitutionel Forsamling. Man veed meget vel, at en Ministers Stilling efter den Udvikling, vi hidtil have gennemløbet, og navnlig i alle de Sager, der vedrøre Kirke- og Undervisningsministeriet, er en saadan, at det ikke er nødvendigt for ham at tage Hensyn til Repræsentationen; men det vilde dog være ønskeligt, om han søgte Lovforslagene gennemførte ved en aldeles aaben og ligefrem Samvirken med Repræsentationen, uden at have nogen Kirke-Kommission, Indberetninger og andre Indflydelser bag ved sig. Jeg indrømmer, at vi i saa Henseende have et ikke saa ringe Stykke at gennemløbe, men jeg antager, at dette Lovforslag kunde blive en Prøvesten i denne Retning, saaledes at en virkelig Tilslutning kunde medføre virkelige Fremskridt og virkelige Frugter. Sluttelig skal jeg sige, ogsaa tagende dette Lovforslag til Udgangspunkt, at der er mange Røster, som lyde fra forskjellige Sider i vort Fædreland om, at man ikke bærer tilbage for, at der skal komme et Brud tilstede, og at det er gennem et saadant Brud og en saadan Brydning, at vor politiske Udvikling skal fremmes. Lige over for disse Røster tillader jeg mig at spørge, om der ikke skal gives en anden Vej, nemlig den, som selve Ministeriet har fremhævet i sine Udtalelser, da denne Rigsdag mødte, ad hvilken det ikke alene var paa Sagens, men ogsaa paa det personlige Omraade, at en Overenskomst kunde grundes, hvorved der kunde dannes en virkelig Overgangstid fra den nuværende og hidtil værende Mobsætningsstilstand til en meye heldig. — Inden jeg ender, skal jeg endnu tilføje, at jeg saa ofte, naar der i denne Sal tales om vor Stilling lige over for Ministrene, hører fremhævet, at man staar lige over for Regjeringen. Jeg vilde ønske, at det blev Skik og Brug i vore konstitutionelle Forsamlinger, at man, naar man drøfter Lovforslagene med Ministeriet, aldeles ikke vilde nævne Regjeringen, men kun den, til hvem denne Forsamling udelukkende har at holde sig, nemlig Ministeriet, det ansvarlige Ministerium,